

బ్రహ్మ స్త్రం

“మెప్పుకు లొంగనివా డెవడు?” అని ప్రశ్నించి రామ్మూర్తి తనే సమాధానం చెప్పుకున్నాడు. “ఎవడూ లేడు!”

“మెప్పుకు లొంగిపోకుండా ఉండటం ఒక ఘనత అనికూడా నేను నమ్మను. అట్లా లొంగని కర్కటకు డెవడన్నా ఉంటే వాడిది వ్యర్థ జీవితమన్న మాట. వాడికి ఇతర ప్రాణికోటితో సంబంధం లేదన్న మాట. సార్థకజీవీ ఇతరులతో సంబంధం ఉన్నవాడూ అయిన తరువాత మెప్పులేకుండా ఎట్లా జీవించగలడూ?”

“పిల్లల మెప్పుకోరని తల్లిని చూశావూ? ప్రేయసి మెప్పుకోరని ప్రియుణ్ణెరుగుదువూ? వ్రజల మెప్పుకోరని నాయకుణ్ణీ, గృహీతల మెప్పుకోరని దాతనూ, దేవుడి మెప్పుకోరని భక్తుణ్ణీ ఎరుగుదువూ?”

“అయితే ఏమిటంటావు?” అన్నాను.

“భట్రాజుల్ని, వాళ్ళను పోషించేవాళ్ళనీ తప్పుపట్టటం దేనికంటాను?”

“ఎవరు తప్పుపట్టారూ?”

“మనమే !”

“లేదే : మనం ఇప్పుడసలు భట్రాజుల గొడవే ఎత్త లేదే : ఈ బొంబాయి పట్టణంలో ఈ దిక్కుమాలిన హోటల్లో చిక్కుపడ్డామే, మనదగ్గర రెండణాలన్నరకంటే లేదే, ఇవాళో రేపో హోటలువాడు మనకు నోటీసిస్తాడే, టాకీ ఇస్తేగాని కూడు తిన్నివ్వడే, ఇంటికి రాసిన ఉత్తరాలకు సమాధానమైనాలేదే, ఏమిట్రా భగవంతుడా అని కాదురా మనం ఏడుస్తున్నదీ? భట్రాజులంటా వేమిటి? నీ మొహం ఈడ్చా!” అని నేను రామ్మూర్తిని నీరసంగా కోప్పడ్డాను.

“ఈ గండం గడిచి మనం బయట పడేందుకు నేను ఉపాయం చెబు తున్నాను వినోరి. మనం భట్రాజుల మవుదాం!”

“అయి ?”

“కనపద్మవాళ్లందర్నీ తెగ మెచ్చుకుందాం !”

“తరువాత, తరువాత ?”

“ఏమవుతుందో చూతాం, నా ఉద్దేశంలో మెప్పు ఊరికేపోదు. మెచ్చుకోవట మనే రాజోద్యోగం ఉండగా అంతా ఆ ఉద్యోగాలకి ఈ ఉద్యోగాలకి ఎందుకు వరిగెత్తుతారో నా కర్తం కాకుండా ఉంది.”

“సరే, అయితే ఇవాళ హోటలు ప్రొవ్రయిటరుతో ప్రారంభించు చూతాం !” అన్నాను. నన్ను తోడురమ్మంబేమాత్రం ససేమిరా అన్నాను.

రామ్మూర్తి చిన్నబుచ్చుకున్నట్టు కనపడ్డాడు.

“ఒరే నేను నీ వెంట ఉండటం నీకే నష్టం. తీరా సమయానికి నవ్వినా, వెధవమొహం పెట్టినా నాతో తంటా రావచ్చు. నువ్వేపోయి కార్యం సానుకూలం చేసుకురా. 15 రోజులు గడువు తీసుకురా చూతాం.” అన్నాను.

రామ్మూర్తి ఏంచేశాడో తెలియదు. అయిదు నిమిషాల్లో తిరిగి వచ్చి రెండురూపాయలు నా అరిచేతిలో పెట్టాడు.

“ప్రొవ్రయిటరు అప్పు పెట్టాడు !” అని నేను వెయ్యని ప్రక్కకు సమాధానం చెప్పాడు.

“రీగల్లో -”

“నేనూ అదే అనబోతున్నాను. ఇద్ద రన్నదమ్ములకు ఒకటే సినిమా. హోటలుకు చుట్టా లెవరో వస్తారు !”

రీగల్ థియేటర్లో సినిమా చూసుకుని, బోరిబందరు చేరి, పురోహిత్తు హోటల్లో సుప్టుగా తిని, మళ్ళీ ట్రామెక్కి అర్ధరూపాయి డబ్బులతో తిరిగి బసకుచేరుకునే టప్పటికి రామ్మూర్తికోసం ప్రొవ్రయిటరు ఎదురు చూస్తున్నాడు.

రామ్మూర్తిగాడు హోటలు యజమాన్ని ఏం పొగిడాడో నాకు తెలీదాయరి. ఒకవేళ సాయంకాలపు పత్రికలో అపన్నీ అబద్ధాలని రుజువయిందో ఏం ఖర్మమో నా కెందుకని రామ్మూర్తిగాణ్ణి హోటలు యజమానివారితో పదిలేసి, నా దారిన నేను గదికి చక్కావచ్చి చూస్తున్న గది, మా గదిలో ఒక వ్యాసమహర్షి, ఒక ప్రహ్లాదుడూ ఉన్నారు :

మాది నాలుగు పలకల - కాదు, నాలుగు పడకల - గది. అందులో కొంతకాలమై నేనూ రామ్మూర్తి ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యం - లేక ద్విచ్ఛత్రాధి పత్యమో - చేస్తున్నాం. మూడో ప్రాణి మా గదిలోకి అడుగుపెట్టిన ట్టాయెనా వాణ్ణి తెలుగులో అల్లరిచేసి మరో గదికి వెళ్ళగొట్టుతున్నాం. ఒక పూట మా పొత్తున ఉన్న మీదట మమ్మల్ని వదిలించుకోవటానికి వాళ్ళే ఆశ్రపడేవాళ్ళు. మే మెంత బతిమాలినా ఉండేవాళ్ళు కారు.

విజయోన్మత్తులమై కండకావరంమీద ఉన్న నాకు - క్షమించండి 'నాకు' అనేమాట తొప్పుపోతున్నది. మాకు అనే మాట అందునుగాని నా వెంట రామ్మూర్తిగాడు లేదాయరి. ఇది మంచి గ్రామరుపాయింటే. తెలిగ్రామపు వార్తల్లోలాగా వైవాక్యం మళ్ళీ చెబుతాను. విజయోన్మత్తులమై కండకావరంమీద ఉన్న మా ఇద్దరిలో ఒకణ్ణయిన నాకు (ఒకే, డాస్?) ఆ వ్యాసులవార్షి, ఆ ప్రహ్లాద మశకాన్నీ చూస్తూనే మండుకొచ్చింది.

“మీ రెవరు?” అన్నాను ఇంగ్లీషులో.

“మాకు జాతీ నీతీ లేదు!” అన్నాడు వ్యాసుడు. (నీతి లేదని ఒకవేళ అనలేదేమో. అటువంటిమాట తనకు తానై ఎందుకంటాడు?)

“ఈ కుర్రవాడు నీకేమవుతాడు?” అన్నాను.

“భగవంతుడు నాకేమవుతాడు? ఏమీకాదు” అన్నాడు గడ్డపాడు.

నేను తప్పు విన్నా ననుకున్నాను. ఉత్తర సాక్ష్యానికి పనికొస్తుందని అమాట గడ్డంలోనించి మళ్ళీ అనిపించాను.

“ఈ కుర్రవాడు దేవుడా?”

“అవును : ఆ సంగతి మూడు లే మెరుగుదురు?”

నేను దిమ్మరపోయినాను. నాకింత అవమానం ఎవరూ చెయ్యలేదు. నన్ను వెధవ అన్నవా కున్నారు. నాకు మతి లేదన్నవా కున్నారు. నాతో అబద్ధాలు చెప్పినవా కున్నారు. ఆఖరుకు నన్ను కొద్దిగా మెచ్చుకున్న వాకుకూడా ఉన్నారు. కాని, ఇంత విడిచేసిన అబద్ధం, ఇంత దిశమొల అబద్ధం నాతో ఎవరూ సాహసించి చెప్పలేదు.

నా మనస్సులో రేగుతూన్న భావాలు పరమాత్మ అయిన ఆయొక్క ప్రహ్లాదబాలుడేమైనా గ్రహించాడేమో కాని, వ్యాసుడికి మాత్రం అంతు పట్టలేదు. ఆయన చెప్పుకుపోయినాడు :

“నా పురాకృతకర్మవల్ల నా కడుపున పుట్టిన ఈ భగవంతుడు రాయటమూ, చదవటమూ నేర్చుకోలేదు. బియ్యెలకన్న బాగా మాట్లాడకాడు. అయిదు భాషల్లో ఆరుగంటలు మాట్లాడగలడు. అన్నిభాషల పుస్తకాలూ ఈ కుర్రవాడికి తెలుసును — ఇకముందు రాబోయేవికూడా కలిపి. మనం పుస్తకాలు చదువుతాం. ఇతను జ్ఞానమే చదివాడు”.

నేను మందిపోతున్న అయిదంతస్తుల మేడల్లో అయిపోతూ కుర్రాడి కేసి తిరిగి, “What’s eating you!” (అచ్చ తెలుగులో ‘నీకేం తెగులు?’) అన్నాను.

ఆ కుర్రవాడు పాఠం వప్పచెప్పినట్లు; “I eat all healthy things!” (నేను ఆరోగ్యకరమైన వన్నీ తింటాను!) అన్నాడు.

ఈ నమాధానంలో శ్లాఘించదగిన దేమిటో నాకు కనిపించలేదుగాని, సర్వజ్ఞుడైన వ్యాసమహర్షి కళ్ళు పైకి తేలవేసి, అది నవ్వో మెప్పో అర్థం కాకుండా, ‘అహ్లాహ్లా : అహ్లాహ్లా!’ అన్నాడు పారపశ్యంతో.

“రామ్మూర్తి గాణ్ణి రానీ, మీ యిద్దరిభరతమూ పట్టిస్తాం!” అని నేను నాలోనే అనుకుంటుండగా రామ్మూర్తి వచ్చాడు.

“ఏంరా? మళ్ళీ ఇంకో జతరూపాయలు—” రామ్మూర్తి గాడికి కొంచెం వెనకగా హోటలు యజమాని వచ్చి, నాతో ఏదో పని ఉన్నట్టుగా నాకేసి చూడసాగాడు. రామ్మూర్తి గాడికేసి చూస్తే వాడప్పుడే మాట్లాడుతున్నాడు:

“ఏదిరా, ఆ రసీదు? ఆ తెలిగ్రాం రసీదు? బదులుచెప్పకు! వెతుకు! అరగంట సేపు వెతుకు రసీదు, నావంక చూడకు, రసీదు, తెలిగ్రాం రసీదు.”

నాకు వాడు మాట్లాడేది ముక్కు మొహమూ తెలియదు. నేను మాత్రం వెతకటం ప్రారంభించాను. ఒక అయిదు నిమిషాలు వెతికినా, ఆ రసీదు కనిపించ లేదు. నా కది ఎట్లా వుంటుందో అర్థంకాక జేబులో దొరికిన డబ్బులవంకా, తాళం చెవులవంకా కూడా, ‘ఆ మహత్తర రసీదు ఇది కాదుగద?’ అన్నట్టుగా చూశాను.

అఖరుకు హోటలు యజమాని రామ్మూర్తి వంక చాలా దీనంగా చూసి, ఇంగ్లీషువాళ్ళకి కూడా అంతుపట్టని భాషలో, “ఇది చాలాతప్పు. తెలిగ్రాముకని రెండురూపాయలు తీసుకోవటం తప్పు”! అని మళ్ళీమళ్ళీ అని వెళ్ళిపోయినాడు.

“నువ్వు వట్టి వెధపు: చించి అవతల పారేశానని అయినా ఏడవ గూడదూ?”

“నువ్వు భద్రాజుపని చేసి రెండురూపాయలూ సినిమార్థం తెచ్చావను కున్నానుగాని, ఇంటికి తెలిగ్రాం చేస్తానని తెచ్చావని కేరళం చెప్పించు కున్నానా ఏమిటి?”

“అందు కెంత భద్రాజుతనం చెయ్యాలి సొచ్చిందో నీకేం తెలుసు? ఆ వెధపతిండి మా తెలుగుతిండల్లే ఉందన్న మీదటగాని, ఆ రెండు రూపాయలూ కక్కలేదు వాడు... ఇదేమిటి? వీళ్ళెవరు?”

“అందులో ఒకడు మహాభారతగాథ మరిచిపోయిన వ్యాసముని, రెండోవాడు ప్రహ్లాదవేషంలో ఉన్న దేవుడు! వాడికి కాస్త క్షాల్పియం డిఫిషెన్సీ ఉంది. అంతకుతప్ప వేరే లోపమేమీ లేదు” అన్నాను.

రామ్మూర్తి చొరపగా వ్యాసులవారితో పరిచయం చేసుకున్నాడు. ఒకగంటసేపు ఏమేమిటో బాకాఖానీ కొట్టారు ఇద్దరూ. నేను వినలేక డాబామీద చల్లగాలిలో షికారుకొట్టి రాబోయినాను.

మా గదిమీదికి దాడివచ్చిన జంటను చూస్తున్న కొద్దీ నాకు ఒళ్లు మండిపోయింది. గడ్డంవాడు పొద్దున్నే లేచి రాత్రల్లా తనకు నిద్రపట్టలేదనీ, పక్క సరిగా లేదనీ, అసలు ఇంకోళ్లు పక్కన ఉంటే తనకు నిద్రపట్టదనీ, రోజుకు రూపాయ ముప్పావలా చొప్పున వసూలుచేసే పీనిగలు కొంచెం మంచిగదులూ, మంచివరుపులూ దిశ్శూ ఇస్తే ఏమనీ సణిగాడు. పొద్దున్నే స్నానానికి వేడినీళ్లు కావాలన్నాడు. వేడినీళ్లుకు బేడా అధికంగా పుచ్చుకుంటారని తెలిసి, ఇంటి కప్పెత్తున ఎగిరిపడ్డాడు. చన్నిళ్లుచేస్తే చేసే జబ్బుకంటే బేడా వదలటంవల్ల మరింత జబ్బు చేసేటట్టు కనిపించింది.

ఇటువంటి వెధవలు బొంబాయివంటి బస్తీలోకూడా ఉంటారా అనుకున్నాను. ఆమాట రామ్మూర్తి గాడితో అంటే వాడు నన్ను నిరుత్సాహ పరిచాడు. "అమ్మా, వాళ్లు నిజంగా గొప్పవాళ్లురా!" అన్నాడు.

నిన్న సాయంకాలం హోటలు యజమానిని మెచ్చుకున్నప్పటినుంచీ వాడికి మతిపోయిం దనుకున్నాను. ఏ విద్యకైనా అభ్యాసం ఉండాలి. చాతకాని ఉపాసన మా రామ్మూర్తి గాడి నెత్తి అడిచి ఉండాలి.

ఆకస్మాత్తుగా వ్యాసముని దౌర్జన్యానికి ఉపక్రమించాడు. హోటలు యజమాని వచ్చి నన్నూ మా రామ్మూర్తినీ ఆగది ఖాళీచేసి ఇంకోగది చేరమన్నాడు. రామ్మూర్తి గాడు ఎంత అల్లరి అయినా చెయ్యవచ్చునా - హోటలు యజమానితో కాస్త లావాదేవీ ఉన్నవాడు కూడా గదా - కుక్కిన పేనల్లే తల ఒగ్గి ఊరుకున్నాడేగాని, తన జన్మహక్కుకోసం మగవాడల్లే ఒకరత్తపు చుక్కగాని, ఆడదానల్లే ఒక కన్నీటి చుక్కగాని రాల్చినపాపాన పోలేడు.

ఇంత చేసినాకూడా రామ్మూర్తి గడ్డంవాడిచుట్టూ తిరగటం చూస్తే నాకు వాడిమీద మరీ అసహ్యం వుట్టింది. బొంబాయి వస్తూనే ఆ దొంగ పన్యాసులు సంపాదించిన మొదటి శిష్యుడు మా రామ్మూర్తిగాడు, రాను రాను వాడు నాకు కనిపించటమే మానేశాడు. వాళ్లతోనే తిరుగు తున్నాడు. ఆ కుర్ర ప్రహ్లాద వెధవ ఎక్కడెక్కడో ఉపన్యాసాలు చేస్తున్నాడట. వీడుకూడా అక్కడికల్లా పోతున్నట్టు నా కనుమానం కలిగి అడిగితే, రామ్మూర్తి నీళ్లు నమిలాడు. ఇంకా దబాయిస్తే కొన్ని పేపర్లుతీసి, వాటిలోపడ్డ కుర్రాడి పొటో, అందులో వాడిమీద నలుగురూ రాసిన ప్రశంసా వాక్యాలూచూపి, "వీళ్లంతా వెధవలేనా?" అన్నాడు.

ఇట్లా ఓ పదిహేనురోజులు గడిచినై. మాకింకా హోటలువాడు వాడి ధర్మమా అని తిండి పెడుతూనే ఉన్నాడుగాని, డబ్బుమాత్రం కానీకూడా లేదు చేతిలో. రామ్మూర్తిగాడు ఎట్లాగో ఊరంతా తిరుగు తున్నాడు ముసలాడివెంట. నా కదీ లేదు.

అఖరుకు ముసలాడీ పడుచాడీ పీడ విరగడయింది.

"నీ ఆట అయింది వెధవా! ఇన్నాళ్ళూ బొంబాయింకా చెడ దిరిగావు. ఇంక ఏ ఆట లాడతావు? హోటలువాడి కేమి సమాధానం చెప్పతావు?" అన్నాను.

రామ్మూర్తిగాడు జేబులో చెయ్యిపెట్టి రూపాయలకట్ట పైకి తీశాడు. నా కళ్లు తిరిగిపోయినై.

"యాభై రూపాయలు, భట్రాజుతనానికి ప్రతిఫలం!"

"ఎక్కడ సంపాదించావు?" అన్నాను.

"దేవుడు బొంబాయి విడిచి పోతేనేం, భక్తులు బొంబాయిలోనే ఉన్నాడుగా. రెండుచేతులా ఎడా తెరిపిలేకుండా గణించే ఈ వ్యాపారస్తులకు — ఈ రూపాయి చెట్లకు — భగవంతు దే స్వరూపంలో కనిపిస్తాడో నీకేం తెలుసురా, శుంఠా? ఆ కుర్రకుంక వచ్చాడంటే దేవుడి

పరంగా ఖర్చుచేసేటందుకు వాళ్ళ కెంత అవకాశం? ప్రతిభక్తుడూ నన్ను బాగా ఎరుగును. తలో అయిదూ పదీ అప్పుపెట్టారు నాకు."

"ఏడిచినట్టే ఉంది విద్య. ఈ యాభై రూపాయలూ హోటలుబాకీకే చాలవే!" అన్నాను.

"హోటలు బాకీ ఇప్పుడేవద్దు. ఇంటికిపోయి పంపుతా మని చెప్పి హోటలువాణ్ణి ఒప్పించాను."

"వాడు నీమాట నమ్మాడుత్రా?"

"దేవుడి భృత్యుడిమాట నమ్మడా?"

"మరి ను వ్యతివరకు వాణ్ణి చేసిన మోసం?"

"అదంతా నీ మోసమేనని వాడికి తెలుసులే?"

"నా మోసమా?"

"అప్రయోజకుడికన్న మోసగా దెవరు?"

ఏమైతేనేం? ఆ బొంబాయి ఖైదునుంచి మేమిద్దరమూ బయటపడ్డాం.

ఇటీవల నాకు రామ్మూర్తి కనిపించినప్పుడు "ఏంరా, హోటలువాడి బాకీ పంపావా?" అన్నాను.

"నువ్వు పంపుతావనుకున్నాను!" అన్నాడు వాడు.

